

تحلیل الگوی گسترش کالبدی - فضایی شهر یزد و انطباق آن با الگوی رشد هوشمند شهری

محمد صادقی^{۱*}، نویسنده دوم^۲

^۱ کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، مدرس دانشگاه پیام نور رودان، mo.sadeghi334@gmail.com
^۲ کارشناس ارشد جغرافیا، آموزش و پرورش شهرستان رودان، robabehranjkash@yahoo.com

چکیده

توسعه فضایی شهر یزد در روند رو به تکامل خود از زمان شروع در بیش از ۲۰۰۰ سال قبل دارای روند نسبتاً متعادلی بود. به طوری که در اکثر فضاهای شهری همه عناصر شهری دارای یک همگونی و سازگاری خارق العاده با یکدیگر بوده‌اند اما از چند دهه گذشته تغییرات بنیادی در ساختار و سازمان فضایی - کالبدی آن به وجود آمده است و از این منظر مشکلات جدی و پرشماری در پی داشته است.

با توجه به اهمیت تحلیل رشد فضایی - کالبدی شهرها تحقیق حاضر با هدف سنجش و تحلیل فرم و الگوی گسترش کالبدی - فضایی شهر یزد و ارائه راهکارهای اجرایی برای رسیدن به الگوی مطلوب رشد و توسعه فیزیکی انجام پذیرفته است. روش تحقیق توصیفی و تحلیلی و از نوع تحقیقات کاربردی است. روش جمع آوری اطلاعات به دو روش مطالعات کتابخانه‌ای و پژوهش میدانی بوده است. روش تجزیه و تحلیل اطلاعات کمی و کیفی و با استفاده از مدلها و ضرایب آماری همچون آنتروپی شانون، آنتروپی نسبی، ضریب گری، ضریب موران، منحنی لورنز و مدل هلدرن بوده است.

نتایج تحقیق بیانگر رشد کالبدی بی قواره شهر یزد است. بر اساس نتایج مدل هلدرن ۶۰ درصد از رشد شهر در فاصله سال‌های ۱۳۶۰ تا ۱۳۹۰ مربوط به رشد جمعیت بوده و ۴۰ درصد باقیمانده آن مربوط به رشد افقی و اسپرال شهر می باشد که نتیجه آن کاهش تراکم ناخالص جمعیت و افزایش سرانه ناخالص زمین شهری و نهایتاً گسترش افقی بدقواره (اسپرال) شهر یزد بوده است. الگوی رشد و توسعه شهر یزد در چند دهه گذشته مطلوب نبوده و با اصول رشد و توسعه هوشمند شهری منطبق نیست.

کلمات کلیدی: توسعه فیزیکی، رشد اسپرال، رشد هوشمند، مدل هلدرن، یزد